

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Фонд боротьби з COVID-19. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/data_and_analytics-433
3. Програма для стимулювання економіки для подолання наслідків Covid-19: “Економічне відновлення”. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/18>

УДК 658.5:338

Ченка В.В.,

*к. е. н., доцент кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Свідерська І.М.,

*к. е. н., доцент кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Інновації у фінансуванні корпоративних підприємств

Глобалізаційні процеси, діджиталізація, прорив у технологіях на тлі постпандемічної кризи актуалізували питання пошуку інноваційних методів фінансування бізнесу. Локдаун березня-травня 2020 року та карантинні заходи жовтня – листопада 2020 призвели до негативних тенденцій у світі та Україні зокрема, а саме:

- часткова або повна зупинка роботи окремих сфер діяльності (туризм, ресторанний бізнес, заклади дозвілля та розваг);
- зниження попиту на продукцію та послуги;
- руйнування ланцюгів поставок.

Усе це призвело до втрати ліквідності підприємств та браку оборотних коштів. Актуалізувало питання дешевих та доступних кредитів для малого та середнього бізнесу, а також розширення спектру інструментів фінансування

бізнесу. Дослідники Б. Гечбая, Є. Панченко, Н. Рудуха описали основні стадії розвитку процесу фінансування та джерела фінансових ресурсів, в тому числі і інноваційних [1]. Нашим завданням було деталізувати та систематизувати інноваційні джерела фінансування бізнесу в умовах постпандемічної кризи в Україні:

- внутрішні ресурси компанії, так звані 4Fs (founders' own funds, funds from family, friends and «fools») – власні ресурси засновника, а також ресурси родини, друзів та ентузіастів.

- альтернативними інструментами фінансування на початковій стадії розвитку бізнесу є державні програми стимулювання інновацій, а також державні гранти. Український фонд стартапів є державним фондом започаткованим Кабінетом Міністрів України, місія якого полягає у створенні та розвитку технологічних стартапів на ранніх стадіях (pre seed та seed) з метою підвищення їх глобальної конкурентоспроможності.

- краундфандингові платформи. Колективне фінансування через онлайн платформи розрізняється у залежності від основних умов залучення коштів: на основі нагород, на основі капіталу, на основі пожертв та кредитні.

- венчурне фінансування (бізнес-ангели, корпоративне венчурне фінансування, фінансування венчурними фірмами).

- акумуляція коштів на ринку цінних паперів.

- банківська позика.

Вартість кредитів за даними статистичної звітності банків України у національній валюті станом на 11 листопада 2020 становить усього - 12,1 % (короткострокові кредити - 11,2%, а довгострокові – 21,2%), а для суб'єктів господарювання – 8,5% (короткострокові – 8,0%, а довгострокові 14,5%) [2].

Запроваджена Державна програма доступних кредитів «5-7-9%» з 3 лютого 2020 року передбачає умови надання інвестиційних кредитів малому та середньому бізнесу. Програма об'єднує 19 вітчизняних банків для розумного протекціонізму малого та середнього бізнесу в постпандемічний період. Програма є гнучкою та адаптивною до змін макросередовища. Так, внесені

зміни від 15 та 29 квітня 2020 року розширюють сферу дії програми, а саме: на цільове фінансування, рефінансування під 0% та кредити під оборотний капітал.

Зміни від 1 липня та 9 жовтня 2020 року стосувалися зростання розміру виручки компанії, знято обмеження щодо прибутковості компаній та розширено цільове використання кредитів.

Станом на листопад 2020 року видано 5,1 тис кредитів на загальну суму 12,2 млрд. грн. з них 75,4% або 9,2 млрд. грн. – це рефінансування раніше отриманих кредитів. Проте, зафіксовано відмов на 6,5 млрд. грн. Серед найпоширеніших причин відмови – «ділова репутація» (60% відмов), «необґрунтованість бізнес-плану» (11%), «невідповідність цілі кредитування» (12%), невідповідність Закону про державну підтримку МСП» (4%), «збиткова діяльність ММП» 4%, «перевищення обсягу виручки» (3%), «перевищення ліміту державної підтримки» (1%) [3].

Глобальні зміни створюють для вітчизняних підприємств як загрози так і нові можливості. Адже ефективна програма стимулювання економіки, доступні кредити, альтернативні методи фінансування бізнесу та прискорена цифрова трансформація економіки є факторами, що сприяють подоланню негативних наслідків пандемії COVID-19 та створюють нові можливості для забезпечення довгострокового сталого розвитку країни та корпоративних підприємств.

Список використаних джерел:

1. <https://www.bank.gov.ua>
2. Гечбая, Б., Панченко, Є. Г., Панченко, Е. Г., & Рудуха, Н. Є. (2018). Глобальні детермінанти і моделі фінансування інновацій.
3. <https://www.kmu.gov.ua/news/ministr-finansiv-proviv-naradu-shchodo-aktivizaciyi-uchasti-derzhbankiv-v-programi-dostupni-kredit-5-7-9%>